

„POKROK“ vychodí každý piatok.

Adressa pre všetky zásielky:

Jozef Teslík Uh. Skalica (Szákolca).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatné poštou:

Na celý rok 2 kor. — Na pol roku
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.

Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Saská arcikňažna M. Lujza a Francúz André Giron, s ktorým utiekla.

Po svojom úteku z Draždán, z hlavného mesta saského, usadil sa tento zaujímavý párik v Ženeve, vo Švajčiarsku, kde obyčajne radi sdržujú sa všelijací uprchlíci, politickí vyhnanci, lebo zákony švajčiarske poskytujú im ochranu. V Ženeve ubytovali sa v hoteli, kde prijímajú návštevy novinárov a rozličných zvedavcov. Robia výlety a prechádzky, jako to náš zachytený obrázok hore predstavuje. O návrate arcikňažny na saský dvor k mužovi a k svojim deťom mnoho sa hovorí, lebo vysoké osobnosti zasadzujú sa za to, aby ju jej manžel, korunný princ prijal k sebe a aby sa škandálom a pletkám urobil koniec.

Je to veru smutná vec, keď v takých vysokých kruhoch dejú sa takéto nepekné veci, manželská nevernosť a poblúdiťnosť nezostáva v živote nikdy bez trestu.

Vyzvanie ku predplateniu

na týždenník

„Pokrok“

„Pokrok“ vychodí každý piatok. Do ďalších krajov expeduje sa ešte v piatok odpoľudňa, do bližších v sobotu ráno, tak že všetci naši odberatelia budú mať časopis v rukách už v sobotu večer. *Všetkým odberateľom odporúčame, aby sa v našich dôverných v obciach predplatili hromadne.* Týmto bude sa „Pokrok“ zasielať pod krížovou obálkou po 18—20 číslach, toto môže byť najmenšia objednávka. Niže 18 čísiel nezasielame časopis v krížovej obálke. Kto chce jedno číslo rovno zo Skalice odberať poštou, ten musí sa predplatiť na „Pokrok“ 2 korunami ročne.

Za odobraté jedno číslo u našich dôverných, platí sa hotovo 2 hal.

Každý celoročný odberateľ, ktorý 2 kor. vopred zaplatí, dostane kalendár „Novú Domovú Pokladnicu“ za sníženu cenu 40 hal, franco do domu.

Predplatné posielajte na adresu:

Jozef Teslík, Uh. Skalica
(Szokolca).

Prosíme et redakcie by nám zasielaly svoje časopisy na zámenu.

Vzorné obce.

Najvážnejšie okamženie v živote obcí našich je voľba na obecné predstavenstvo na toľko, že smelo môžeme povedať, že také predstavenstvo taká obec, jaká hlava také údy.

Najväčšia chyba bola posial tá, že pri voľbe tejto jakoživ sa nehľadelo na to, či sú to ozaj ľudia poctiví, spravodliví a rozumní, ktorých si občania v čelo svoje chcú postaviť, lež rozhodovali vždy rodinné pomery, osobné zájmy, ziskuchtivosť, priateľstva, najviac ale krémy. *Známe obce, kde temer každý človek chce byť obecným výborníkom, nie snáď preto, ako by chcel ku dobrému svojich spoluobčanov pracovať, ale preto ponevác vždy, keď obecný výbor zasedal, alebo dačo predával, lebo iní obecnú prácu konal, práca táto „áldamás“-om sa končila a vždy sa za obecné pilo.*

Tieto „áldamáše“ sa potom pod všelijakým menom dávajú do obecných počtov, padajú za krk ubohým, i tak strašne odaným občanom, ktorí v obecnej prirážke zaplatiť musia tieto pijatky. Pre mnohých výborníkov niet väčšieho pôžitku ako piť za obecné. Je to potom div, že sa obecné farchy s roka na rok zdvihajú a rastú? ľud sa žaluje a nemôže pochopiť ako je to len možno, že mu dane vždy pribýva. *Hja keď si si vyvolil do výboru ľahkomyselných kmetov, strýcov, zalov a priateľov, mlč, plat, nestážuj sa a nenaďavaj na pánov!*

A preto obraciame sa k prebudeným, rozumným spoluobčanom našim, nech už pochopia tomu, čo je to obecným predstaveným byť? Kde sa pošťastilo toto nadužívanie moci i ľahkomyselné šafárenie s obecným majetkom vykoreniť, kde poctiví a statoční výborníci statočne zachádzajú s obecným majetkom, tam sa rozmáha dobrobyt, umenšujú sa dans, také obce mravne i hmotne postupujú.

Aby sme to i dokázali, odvolávame sa na tri obce ku farnosti Skalickej prislúchajúce, kde, ako sme to z hodnoverného prameňa očuli a sa i osobne presvedčili, obecným „áldamášom“ už odzvonili.

V obciach Mokromháji v Malej-Prietři a vo Vrádišti obecné výbory ozaj vzorne pokračujú. *Tieto tri obce si v poslednom čase postavili nové náboženské školy.* Maličké sú to osady a všetky farchy s ľahkosťou uniesly. *Mokroháj* prestavoval školu nákladom 5000 korún, vypožičal si ich. Mal mať doteraz 2000 korún zaplatených, občania zaplatili už 3600 korún. *Malá Prietř* stavala školu bez obecnej prirážky, lebo mala nahospodárené peniaze, inokde by to bol výbor pri sviatkoch rychtárových, alebo pri iných príležitostiach prepil. *Vrádišť* zaplatil svoju podlžnosť miesto za tri roky, za dva roky. Tieto tri maličké obce obetovali na svoje kostoly a školy behom troch rokov viac ako 25 tisíc korún. *A to všetko len preto, lebo sa poctivo šafári s obecným majetkom a nestojú na čele obcí ľudia, ktorých chrámom je kréma a jediným pôžitkom alkohol.*

Takýchto predstavených si voľte a vtedy nebudú nám rastnúť obecné prirážky a nebude sa rozhadzovať obecný majetok. Kde výbor zasedá najprv na obecnom dome a potom v kréme, tam ide všetko dolu vodou.

Noviny z blízka i z ďaleka.

(Dopisy.)

— **Senica**, dňa 19. januára. Dopis zo Senice prišiel židom veľmi vhod, lebo ženie dost neopatrne vec tam, kam si sami prajú, totiž do medra takzvanej rituálnej vraždy. Vec sa má tak, že obecnosť naše celkom triezvo chápe záležitosť túto. A bárs z duše hnuší sa mu nemravny výčui, nebúri sa, jako senický pisateľ sdeluje, ale chladnokrevne čaká, čo povie uhorská pravda na to. Či má ta pravda ozaj oči zaviazané, ako ju malujú, tak že nerobí rozdiel medzi židom a krestanom; a či rovnak váži každému na vázkach, čo v ruke drží, izraelitovi a vyznavačom Kristovým. Žiada sa tedy, aby obecnosť senické zachovala pokojného ducha a ponechalo obvinených, na koľko sa tu o *obyčajný zločin* jedná, pravosúdiu. Každé rozčúlenie veľkého obecnosť ženie židom vodu na mlyn. Kto čítaš, rozumej! *Seničan.*

— **Zo Šaštína**. Ako v iných obciach, tak aj u nás už bola voľba obecného výboru dňa 19. t. m., len že vypadla pre nás neprajne. Naši občania majú tú zvláštnosť, že len pri peci sa vedia zalovať, ale keď príde čas, kde by mohli použiť svojho práva, utiahu sa, nepridu na voľbu, takto bratia nepokročime nikdy!

Väčšia zaujatosť bola vo Stražoch, tu sa starali občania, aby taký občan sa dostal na rychtársku stolicu, ktorý by sa nedal viesť od takých ľudí, ktorí len svoje dobro hľadajú, ale spoločné, a ako počut novozvolený rychtár sľubuje mnoho!

— **Z Kuklova**. U nás máme už po voľbe obecného výboru. Voľba bola tichá, spravodlivá.

Zvolili sme si ľudí statočných, treba aj chudobnejších, ale poctivých. Naším pánom virilistom sa to akosi nepáči, kto vie prečo? Nech sa nebojá, nebudú mať krivdy.

Čakáme od nášho terajšieho výboru, že nám prevedie to, aby naše daňové knižočky boli aj do slovenčiny preložené, že by každý občan vedel, čo a začo platí.

Občania! onedlho budeme mať voľbu na rychtára. Nevoľme si takého, ktorý rád na dno pozerá, nevoľme si človeka, ktorý by mal len pánsku lásku vyhľadávať a na nás len cez pleco pozeráť, ale zvolme si človeka, ktorý nám za dôveru bude povďačný!! *Občan.*

— **Z Brockého**. Pane redaktor! Málo sa od nás dopisuje a je u nás dost nového. Minulý týdeň, keď trocha pustilo a na Morave pohly sa lady, ohromne stúpila voda, lebo sa lady v kútanskom háji zastavily a voda tlačila sa nazad a rozlievala sa všade. Žabí ulica bola skoro plná, medzi ľudom nastal veľký poplach, krik a zmatek bol veliký, ľudia utekali aj s do-

bytkom preč, zemiaky vyberali z jam a ratovali čo sa dalo. Náš pán rychtár bol na strážii aj s prisažnými a robil poriadky. O pol tretej na ráno sa lady pohly a voda začala padať a Brocké bolo od väčšieho nešťastia oslobodené. Aj prívov bol zaliaty, tam sa voda po tichu aj do izby vkradla a dcéry pána Mikulove, keď ráno vstávaly, nemohli dolu s posteje, lebo im strevice voda odniesla. Aby strach ľudu bol úplný, chytil sa u Bergmana od komina trám a tak sme bojovali s ohňom a vodou.

Pred hodami nechcelo sa jakémusi zlosynovi chystať a piecť, preto zašiel v noci 16. januára do jedného domu a ukradnul tam 6 čerstvých pecnov chleba, 2 buchty a 2 sličky, musel byť dobre známy, keď ho tá povodeň tak oškodila, nuž chcel si to vynahradiť. Opatrujte svetlo oheň — ale aj zámky.

— **Búr Sv. Mikuláš**. Potešiteľné je to vždy, keď pp. učiteľia zaujmú sa mládeže a vycvičia ju ku poriadnym spevom, potom slušnejšie vzerá aj zábava mládeže, keď vidí pred sebou obecnosť, ktoré má svojim utešeným spevom obveseliť. Jako sme počuli o zariadení takej zábavy so slov. spevami vo Sv. Jáne; už by boli dostali niektorí mladí ľudia sto chuti ísť sa na to pozrieť.

Ale učenie spevu i u školákov je vďačná práca. Náš p. učiteľ Holovits každý deň učí svoju vyššiu triedu už v cirkevnom i v svetskú speve. Od pár rokov vedia toho už viac kusov. To má celý koncert po škole a po trápnej práci dobre padne obveseliť sa duchom. Naši školáci i v kostole prekvapia nás na väčšie sviatky novým trojspevom pod vedením p. učiteľa a keď chodia riadne do kostola najmä na jar pred zkuškami, to každý deň pri omši svätej budia záujem za krásny spev. Teraz vo fašiangový čas, aby odvrátil pozornosť žiakov od neslušných radovaniek, pred nešporom v škole si zanôtia. Na jar chodia na výlety a obveselujú milú prírodu sťa škovránci milým spevom a dodávajú ľudom pracujúcim v poli chuti do práce. I keď je čas prázdnin povolá ich neraz k sebe do bytu a po udelení spasiteľných poučení dajú si kvartet. *S. M.*

— **Z Petrovejvi**. Vo veľkom spechu Vám v krátkosti oznamujem, výsledok našej dnešnej voľby do obecného výboru. Pokroková strana zvíťazila na celej čiare, ohromnou väčšinou. Zvolení sú: Štefan Kubinec, Imrich Albrechta, Jozef Pochilý, Pavel Hrubša, Anton Vanek a Michal Duchoslav. — *Nadejeme sa, že nám zostanú verní!*

— **Z Dolnej Krupej**. Sotvy odohrala dolnokrupanská mládež pastiersku hru 26, 27, 28. decembra, už zase sa dala do iného kúska. Teraz sa chystá koncom fašiangov predstaviť činohru „Preporodená obec“. Dosavád vp. kaplan stal na čelo tohoto podniku, teraz preložený súc do Smolenic, len zďaleka môže pozorom sprevádzať to hnutie. Len keby čím skôr dostala Dolná Krupa nového kaplana, ktorý by pri boku dp. farára Antona Ráca nielen v úverkovom spolku účinkoval, ale aj ďalej šiel. Potrebný by bol pre Krupu „Katólicky kruh“, kde by sa občania šľachetno zabávali, potrebuje aj „Potravný spolok“, aby sa previedlo heslo: krestan u krestana kupuj, krestana podporuj. Pre tieto veci pôda by už bola pripravená, len vodcu nenie. Preto taká túžba po oduševnenom, obetivom kaplanovi. Bože vyslyš tieto vrúčne prosby! *Bratomil.*

— **Zo Smolenic**. U nás máme čítaci a vzdelávajúci spolok, ktorého údovia sú zväčša naši hodní hospodári, máme i remeselníkov, ale títo sa jakosi od nás stránia a veru neškodilo by im trochu vzdelania tiež. Nevieime si to vysvetliť, prečo nedržia s našimi ľuďmi. Veru nemuseli by všetky nedele a sviatky u Ieika stráviť. Držme spolu, sediaci a remeselníci patria k sebe. Sdružme sa, aby sme sa vyrovnáť mohli

iným spolkom. Pomyslite, nie je to ostuda, keď p. farár zvolá ku prednáške ľudí a príde ich tam veľký zástup — 7 ľudí! ... slovom sedem ľudí!
Znáte ho.

— **Radošovce.** Pane redaktor! Vaše novinky sa mi lúbia, ale len 10 odberateľov sa prihlásilo. U nás je ťažko ľud naviesť k čítaniu, jeden povie a ja neobľubujem čítanie (taký iste obľubuje šenk a pekelný nápoj. Red.), druhý povie, keď aj čítam nerozumiem tomu, tretí povie a ja nemám na noviny penaz a tak človeka, čo ľudu dobre chce, zunuujú také výhovorky a radnej nechá všetko tak, lebo nasilu ľudí nútiť to nestojí nič.

V dopisovaní nie som tak zbehlý a nemám ani kedy, ale šak sa neodpieram, keď tu bude niečo nového tak Vám to napíšem.

S úctou a pozdravom B. T. L.

(Radošovcom! Znáte tu pesničku:

Tečie voda ze Záhorá mltina,
Čo Chvojnicu čo si taká smutná!
Rozmýšľajte o sebe a vašich nedostatkoch duševných. „Radošovce“ majú viesť Chvojnicu a také smutné správy!!! Bez čítania nie je vzdelania a bez vzdelania nie je pokroku. Bili, tlačili, drali Ta Slovákú, pre tvoju hlúposť a zaostalosť, cicali Ta všelijaké pijavice, pre tvoju zadobnosť. Oraním naučí sa šohaj orať a čítaním naučí sa človek čítať. Čítajte, čítajte, buďte vytrvalí!

Pane dopisovateľu neklesajte na duchu, máte dobré pero, rozširujte dobrú vec. Bez oduševnenia, horlivosti, jako chcete založiť spolok?

Rezko do práce, snáď sa len nedáte prebrať Mokrymhlájom, Věskou? Red.)

— **Z Hornej Krupej.** Búr-Sv. Mikulášsky dopisovateľ praje zdaru týmto novinám, aby svojimi článkami mohli búranov vyburcovať zo spánku a dať im odhodlanosti k založeniu potravného spolku. To isté im prajem i ja a sice preto, lebo nádejem sa, že keď ich horňokrupania horlivo budú čítať, zaiste počúvnu svojho horlivého p. organistu Ladislava Flamika a založia si pod jeho vedením potravný sklep. Len čím viac pretriasajte túto otázku.
Priateľ horňokrupanov.

**Odporúčajte „Pokrok“
jedno číslo stojí 1 kr.**

Drobné zprávy.

— **Z Čáčova** nám píše, že sa tam voľba obecného predstavenstva už previedla, rychtárom bol zvolený Pavel Mikulík Chribský. O tejto voľbe budúce viac.

— **Nešťastie.** Zaslúžilého a horlivého podpredsedu „Kat. kruhu“ v Mokromhláji Jána Pukančika, pošlapali voly a prešiel ho voz s drevom. Dúfame, že ho Boh skoro pozdraví.

— **Gbelský „Kat. kruh“** utratil minulého roku následkom vystahovania sa do Ameriky 40 členov. Keď to tak pôjde, budú naše obce o pár rokov prázdne a mŕtvé.

— **V skalickom potravnom spolku** vybrali si údovia behom minulého týždňa, asi za 1000 korún novoročného. Pán Boh zaplať.

— **V Brockom,** žiadajú si viacerí členovia potr. spolku, aby sa častejšie vydržoval výbor. Novoročné nedáva sa skôr, až na konci obchodného roku z čistého zisku, toto platí tým, čoby chceli mať nový rok hneď za 4 mesiace, čo spolok účinkuje. Pletky škodia dobrej veci. Čo sa v spolku uvarí, to sa tam musí aj zjesť, ženám nezrádzajte ničoho, lebo ony spravajú aj z vody oheň.

— **Nový potravný spolok.** V Sekulách pri Sv. Jánoch bude sa otvárať, 26. januára, slávnostne nový spolkový sklep.

— **Krásny dar.** Pán kanonik Pavel Novák z Prešporku, poslal na tunajší kat. farský úrad 70 korún, za ktoré peniaze sa nakúpi chlieb pre chudobných, ktorý dňa 26. januára v pondelok medzi chudobných rozdáný bude. O 9-tej hodine bude sv. omša za jeho zomrelých rodičov a po nej každý prítomný chudobný dostane poukážku na chlieb.

— **Kto si chce budovať ovocný strom,** aby vedel jaký druh ovocia sa mu v jeho pôde vydarí a jak chce si dobre zasadiť a opatrit zabudované stromky: nech si kúpi: Prednášky o „Ovocinárstve“ od K. Nečasálka za 20 hal. dostať u vydavateľa „Pokroku“ v Skalici.

— **Zo života.** Vnútorňá sila národa záleží v jeho vzdelanosti, pričinnivosti, mravnosti a zachovalosti a každý, ktorý sa o rozmnoženie týchto vlastností u svojho národa stará, prispieva najlepšie k budúcej osvete. To činíme tedy vo svojej domácnosti vo svojom okolí a žiadna moc nám to nemôže zamedziť.
K. Havlíček.

Čo sa robí na sneme.

— **Na sneme** pojednávali konvenciu o cukre s Rakúskom, ablegátov bolo málo prítomných. Uhorsko spotrebuje svojho vlastného cukru len pol mill. centov, ostatok dováža sa z Rakúska, 1½ mill. centov vyvážame s premiou. Rečníci žiadali, aby sa vývozná prémia zrušila, cukerné dane aby sa snížili, aby takto domáca spotreba stúpila. Prijaté boli návrhy vlády.

— **Nová vojenská predloha** v ktorej sa má ustáliť aj jednoročná služba rezervistov a má sa odvieť každý rok o 25,000 mužov viacej, naráža na odpor poslancov. Gróf Apponyi predsedá snemovne, odporuje tiež týmto predlohám a povráva sa, že sa vzdá predsedníctva snemu.

Čo nového vo svete.

— **V Marokku,** v sev. Afrike, vzbúrili sa utlačené kmeny proti Sultánovi, ktorý svojich poddaných začal európskou kultúrou vzdelávať. Uviedol do svojho dvora cirkus, speváčky, velocipedy a poddani museli platiť. Povstanci sú silní a obliehajú ho v hlav. meste Feze. Europci utekajú na brehy, kde kotvia španielske francúzske a anglické lode.

— **Nemci** vedú už námornú vojnu vo Venezuele. Válečná nemecká loď Panther, chcela sa dostať do jedného prístavu, ale tvrže ktoré sú opatrené delami, porúchali značne nepriateľskú loď, ktorá musela ustúpiť. President Castro sohnal už požičku 2 mill. bolivarov, aby vyplatil poškodených cudzincov.

— **Rakúsko-uhorské** válečné loďstvo, vyšle do stredoziemného mora niekoľko lodí, na študijnú cestu, novinári už zkrikli, že bude s Tureckom vojna, pre Macedoniu, kde Turci a Albánci strašne trápia kresťanských Bulharov a Srbov. Dokiaľ nevystrelia na opravdu neverte pletkám.

— **Mestá Sofia a Niš,** prvé hlavné mesto Bulharska a druhé veľké mesto v južnom Srbsku oslávili nedávno okázalým spôsobom 25-ročné jubileum svojho oslobodenia z jarma tureckého.

Hospodárstvo, priemysel, kupectvo.

— **Sedliakom k povšimnutiu.** Počujeme stále sťažoby a náreky roľníctva na všetkých stranách. To jadro krajiny, ten základ vlastní hynie a klesá. Sedliak nemôže vyžiť, poplatí dane, úroky a nezostane mu nič. Žiadon stav není tak bremenami obťažovaný, jako roľníctvo. Pozemky nie sú nikde tak zadlžené jako v Uhorsku. Všetko je u nás až po krk zainbulované. Licitácie množia sa každým dňom a žobráctvo stúpa v úžasnej miere.

Roku 1900 prišlo v Uhorsku 400 tisíc sedliackých gruntov cestou licitácie na predaj. Z týchto 20,000 predal sám štát za dane a iné podlžnosti.

Ľudia nemôžu, nevládu platiť. Daň veľké, výdavky väčšie nežli príjmy, nájem drahý, úroda slabá, odbyt hospodárskych plodín ničomný, to je obraz stavu roľníka. Zaiste smutný, beznádejný.

Sedliactvo klesá, padá.

Ano, ale aj vlastnou vinou.

Rozjímaj roľníku, nie si ľahostajný, nevšímavý, nevzdelaný, sú ti známe pokroky v hospodárstve? Čítaš, pokračuješ so svetom, si usilovný doma i na poli, obrábaš tvoj statok po hospodách, v mestách; robíš pána?! Nevidíš rozdiely, že jedna obec lepšie stojí od druhej?

Uvažuješ, prečo? Jako opatruješ dobytok? Všimáš si hnoja? vypúšťaš hnojovku na ulicu? Není to netečnost, nerozum! Jako vypadá tvoje pole, jako oreš, na tri prsty? Čo čítaš, máš nejaký hospodársky časopis, chodíš na prednášky? Rozumieš spolkom, družstvám. Vieš čo je svépomoc. Pomáhaj si človeče, aj Pán Boh ti pomôže.

Právny radca

XVI. zákonný článok z r. 1876.

O testamentoch, dedičných smluvách atď.

Ústny, súkromný testament.

15. §. Ku platnosti ústneho súkromného testamentu vyžaduje sa, prítomnosť štyroch svedkov, ktorí reči testatora rozumejú. Testator (čo testament robí) musí predniesť svoj výrok pred svedkami srozumiteľne a v celom obsahu živým slovom a nie len prisvedčovaním so slovíčkom áno alebo nie, na kladené otázky odpovedať a vyjadriť sa musí, že svoj výrok za ústny testament považuje. Ústna posledná vôľa považuje sa s vypovedaním výroku za zaklúčenú.

Všeličo.

— **Z Unína** nám oznamujú, že dňa 20. t. m. prihodilo sa tam nešťastie totiž: V unínskom pánskom háji, rúbali ľudia drevo, kde jedna silná lipa letiac, zachytila troch našich pracovníkov, menom: Jána a Martina Janovku a Štefana Pekára a značne ich pokalčila. Najviac ranený je Ján Janovka, ktorého museli z miesta domov odniesť.

Všeobecná sústrasť javí sa u nás, oproti nešťastníkom, zvlášte oproti bratom Janovcom, ktorí bárs sú chudobní, pritom pracovití, potíví triezlivi. Boh ich pozdrav čím skôr!

— **Nový slovenský kostol v Amerike.** Dňa 14. dec. m. r. posviacal newarkský biskup Ján J. O'Connor nový slovenský r. kat. kostol v Newarku, N. J., kde je farárom Jozef Pospěch, rodák z Uh. Skalice.

— **Do Batizoviec,** (spišská stol.) poslali z Ameriky tam vystahovaní batizovčania 25,000 zlatých, behom jedného roku. Kolko si peňazi so sebou vzali o tom kronika mlčí.

— **„Prešporský hospodársky spolok“** (Pozsonyemgyei gazd. egyesület) usporiadaje po vidieku hospodárske prednášky. V nedelu 25. jan. prednáša búransky p. kaplan K. Nečasálek „O ovocinárstve“ v Sološnici.

BESÉDNICA.

Strašná noc.

(Dokončenie.)

Čo som mal robiť? pokračoval Panichidin. Ztrácal som rozum a bol v nebezpečí, že poriadne prestydne. Na šťastie vzpomenu som si, že neďaleko »Mrtvej uličky« žije môj dobrý priateľ, nedávno promovovaný lekár Pogostov, ktorý bol so mnou v spiritistickej schôdzke. Ponáhlal som sa k nemu. Vtedy ešte nebol ženatý a žil v piatom poschodí v dome štátneho rady Kladišienskeho.

U Pogostova pretrpet musely moje nervy novú zkúšku. Driapajúce sa do 5-ho poschodia, začul som strašný hluk. Tam nahore kdosi behal, hrozne dúpal a tľkol dvermi.

»Ku mne! Sem!« začul som krik prenikavý. »Sem! Vrátny!« A za okamžik letí mi naproti dolu schodmi tmavá postava v kožuchu a v smačkanom cylindru.

»Pogostove! — vykriknul som, poznajú ho. — To ste Vy? Čo je s Vami?

Pozdraviac ma zastavil sa Pogostov a horečne chytil ma za ruku. Bol bludý, ťažko dýchal, triasol sa. Oči mu tekaly, hrud sa mu dunila . . .

»To ste Vy Panichidine! spýtal sa temným hlasom. No ste to Vy? Ste bludý, ani čo by ste vychádzali z hrobu. — Ale hlúposti . . . nieste vy hallucináciou? Bože! jak desne vypadáte . . .«

»Čo je Vám? Veď nie ste sám sebe podobný.«

»Ach dovoľte, abych si oddychol. Som rád, že Vás vidím, ste-li to vskutku vy a nie zrakový preľud. Prekliata schôdzka spiritistickej! Tak rozdráždila mi nervy, že som spatril vo svojej izbe príjduce domov — predstavte si len — rakev«.

Neveril som svojmu sluchu a prosil ho, by to opakoval.

»Rakev, skutočnú rakev — vykládal lekár, unavený sadajúce si na schody. — Nie som baba, ale veď sa aj sám čert pošaká, keď po schôdzke spiritistickej narazí vo tme na rakev«.

Zajakave a popleteno vyprával som lekárovi o rakvách, ktoré som videl.

Minútu dívali sme sa na seba s vyvalenými očami a otvorenými ústami, potom — by sme sa presvedčili, či to není halucinácia — začali sme sa štipať.

»Bolí nás to oboch! vravel lekár, tedy ne-spíme, ale vidíme druh druhá. Rakve, moja a obe vaše, nebudú tedy optickým klamom, ale niečím podstatným. Čo teraz budeme, kamaráti robiť?«

Dobrá hodinu sme stáli na chladných schodoch, blúdili v domnienkach a predpokladoch; strašne sme vymrzli. Naposledy sme sa rozhodli, že odvrhneme malomyselný strach, vzbudíme domovníka a pôjdeme s ním do bytu lekárovho. A tak sme aj urobili.

Vojdúce do izby rozsvietili sme sviecu a spatrili skutočne rakev prikrýtu bielym brokátom so zlatými strapcami a obrubou.

Domovník sa nábožne pokrižoval.

»Teraz sa musí vyzkúmať« riekol lekár celý bledý a trasúce sa na celom tele »je-li rakev prázdna, či . . . obydlená«.

Po dlhšej a pochopiteľnej neodhodlanosti nahnul sa lekár, stisknul so strachu zuby a strhol s rakev vrehnák. Kukli sme do nej — bola prázdna.

Nebožtka v nej nebolo, za to našli sme v nej dopis tohoto obsahu:

Milý Pogostove! Vieš, že obchod môjho testá oetnul sa v strašnom úpadku. Upadnul do dlhov až po uši. Zajtra, lebo pozajtra príjdu započítať jeho majetok a to zaiste zničí jeho rodinu aj moju, poškvrať to našu česť, ktorá je mi najdrahšou. Na večerajšej rodinnej porade rozhodli sme sa, že schováme všetko čo je trochu cennejšie. Ponevadž majetok môjho testá skladá sa z rakiev (on — jak vieš — robí len rakve a je v tom oboru najdokonalejším v celom meste), rozhodli sme sa, že skryjeme najlepšie rakve. Obraciam sa k tebe, jako k priateľovi; pomôž mi! zachráni nás i našu česť. Dúfajúce, že môžeš nám uschovať náš majetok, posielam ti, holúbku jednu rakev; prosím ťa, skry ju a opatruj do požiadania. Bez pomoci známych a súdruhov zahynieme. Myslím, že mi neodriekneš a to tým viacej, lebo rakev nebude u teba dlhší čas než týždeň. Všetkým, ktorých považujem za opravdivých priateľov našich, poslal som po jednej rakve a spolieham na ich veľkomyselnosť s šľachetnosť. Líba Ťa tvoj Ivan Čeljustin.

Po tejto udalosti liečil som po tri mesiace rozrušené moje nervy. Priateľ náš, zať onoho truhlára, zachránil aj česť svoju aj majetok, dnes má pohravný ústav a obchoduje s pomníkmi a náhrobnými doskami.

Avšak nevedie sa mu najlepšie a tak obávam sa, že vjdúce raz večer do svojho bytu, uvidím v posteli biely mramorový pomník, lebo katafalk.

Preložil H. D.

Jozef Lidl Brno, Morava

Orelská ulice číslo 7.

Prísazný znalec c. k. zemského súdu.

Prvá česká továrna výroba hudobných nástrojov.

VELKOSKLAD:

pian, pianin a harmoník zo všetkých prednejších tovární českých i cudzozemských.

Hudobné nástroje

pre hudobné sbory, kostoly, divadlá v najväčšom vyberu a najnižších cenách.

Cenník na požiadanie zdarma

Vývoz do všetkých dielov sveta

Každá sporivá gazdina

používa

KOLÍNSKEJ

Kávovej Prísady SO SOKOLOM

a docieli tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy.

Továrny: v Kolíne a v Prostejove. (Morava.)

25

OZNAMY.

(Za obsah oznámov neberie redakcia zodpovednosť.)

KÁVU

Žiadajte v potravných spolkoch a u kresť. obchodníkov

len od známej kresť. firmy

B. ROSENKRANC
V PRAHE.

priamy dovoz zo zámorských krajov najlepších a jemnochutných druhov.

Zastupuje: **A. Burian Brno.**

52 Vinterhollerovo nám. 19.

Ve prospoch Ústředni Matice školské.

Humpolecké sákva

a lodny. Dámske lodny.

Módne látky oblekové, látky na svrchníky a havoloky, z čistej ovčej vlny v ľavých cenách odporúčuje:

KAREL KOČIAN,
súkenícky a prvý zaslataľský obchod
v Humpolci. 50

Vzorok k nahliadnutiu zasielajú sa franco.

Tlačivá pre farské úrady
dostať u J. Teslíka v Skalici.